

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027 - 2028

Kunnanvaltuusto 08.12.2025 § 114
83/02.02.00/2025

Kunnanhallituksen esitys	Kunnavaltuusto päättää hyväksyä esityslistan liitteenä olevan esityksen talousarvioksi 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2027-2028.
Päätös	Kunnavaltuusto päätti hyväksyä esityslistan liitteenä olevan esityksen talousarvioksi 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2027-2028 kokouksessa tehdyllä Lakson lisäyksellä.
Käsittely	Keskustan, Pyhä-Pelkosenniemi yhteislistan, Vasemmistoliiton ja Vihreiden valtuustoryhmät pitivät asiassa ryhmäpuheenvuorot. Kunnanhallituksen puheenjohtaja piti puheenvuoron ryhmäpuheenvuorojen jälkeen. Merkittiin pöytäkirjan liitteeksi Timo Tossavaisen ryhmäpuheenvuorossa esiin tuoma Vainion tilan kiinteistöjen kuntotutkimus. Markku Kankaanranta esitti, että asia palautetaan valmisteluun. Kankaanranta veti esityksen pois. Eeva Airas esitti, että Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028 palautetaan kunnanhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi sillä pöytäkirja ja talousarvion investointiosa sisältää epäselvyyksiä. Terveyskeskusten investointi on poistettu ilman perustelua pöytäkirjassa, rassauspaja-hanketta ei ole valmisteltu, koulun pihan laajennukseen varattua tonttirahaa ei ole määritetty ja Vainion tilan investointiosa olisi syytä palauttaa vuodelle 2025. Heidi Karnaattu, Markku Kankaanranta ja Tero Luoma-aho kannattivat esitystä. Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty kannatettu esitys palauttaa asia valmisteluun, on syytä äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestys siten, että asian käsittelyn jatkaminen on JAA ja asian palauttaminen valmisteluun esitys on EI. Suoritettiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen: Annettu yhteensä kolmetoista (13) ääntä JAA seitsemän (7) ääntä: Jaakkola Johanna, Kallio Markku, Kallio Tarja, Lakso Laura, Poikela Marko, Taipola Piia, Tossavainen Timo EI kuusi (6) ääntä: Airas Eeva, Kankaanranta Markku, Karnaattu Heidi, Luoma-aho Tero, Nenonen Kati, Uusitalo Janne Puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyä jatketaan Heidi Karnaattu esitti, että talousarviota muutetaan seuraavilla tavoilla: Sivun 8 kohtaan "Asukasluvun kehitys" lisätään seuraava kappale: <i>"Tässä esitetty kehitysarvio pohjautuu yleiseen väestöennusteeseen, joka on lähes jokaisessa kunnassa samansuuntainen. Pelkosenniemi on kuitenkin edelleen elinvoimainen ja houkutteleva kunta, joka saattaa olla hyötyjänä tulevaisuuden muuttovirroissa. Kunnan tulee aktiivisesti seurata todellista kehitystä ja varautua myös positiivisiin muutoksiin väestökehityksessä."</i> Sivun 18 kohdan "Kuntastrategia" tekstiä muutetaan seuraavasti:

Poistetaan lause:

"Mikäli valtuusto hyväksyy uuden strategian, tulee se korvaamaan edellisen strategian, joka on toiminut tämän vuoden 2026 talousarvion pohjana. Uusi strategia vaatii tavoitteiden osalta talousarviomuutoksen vuoden 2026 aikana."

Korvataan seuraavalla:

"Uusi kuntastrategia tulee käsiteltäväksi valtuustoon joulukuussa 2025. Strategian hyväksymisen jälkeen talousarvio 2026 päivitetään vastaamaan uusia strategisia tavoitteita ja mittareita talousarviomuutoksella viimeistään kevään 2026 aikana."

Perustelu em. esitykseen: Nykyinen muotoilu tunnustaa, että talousarvio pohjautuu vanhentuneeseen strategiaan. Tämä tulisi korjata ennen hyväksymistä.

Paloasemien korjausinvestoinnit siirretään vuodelle 2026.

Perustelu: Kunta on velvollinen huolehtimaan omistamistaan kiinteistöistä ennakoivasti. Korjausten lykkääminen kasvattaa korjausvelkaa ja voi johtaa kalliimpiin korjauksiin myöhemmin, kuten olemme nähneet kirkonkylän vuokratilojen kohdalla.

Pyhäjärven koulun investointi siirretään vuodelle 2026.

Perustelu: Koulurakennuksesta on tehty vuokrasopimus kyläyhdistyksen kanssa. Kunta on vastuussa omistamistaan kiinteistöistä ja niiden kunnossapidosta. Investointia ei voida lykätä ilman, että se vaarantaa rakennuksen käytön ja kunnan sopimusvelvoitteet.

Sivun 75 investointiosassa kohta "Tonttien hankinta" poistetaan

Perustelu: Investointilistalla jokaisella hankkeella tulee olla selkeä kuvaus, euromääräinen kustannusarvio ja perustelu. "Varataan joku summa" ei ole hyväksyttävää budjetointia eikä läpinäkyvää päätöksentekoa.

Rassauspaja poistetaan vuoden 2026 investointilistalta, kunnes valtuusto on käsitellyt asiaa koskevan valtuustoaloitteen.

Perustelu: Rassauspaja on valtuustoaloite, jota ei ole vielä käsitelty. Sama henkilö, joka on tehnyt valtuustoaloitteen, on esittänyt sen lisäämistä investointeihin. Tämä ei ole hyvän hallinnon mukaista. Valtuuston tulee ensin käsitellä aloite ja tehdä päätös asiasta, ennen kuin se voidaan sisällyttää talousarvioon.

Kati Nenonen ja Markku Kankaanranta kannattivat esitystä.

Laura Lakso esitti, että elinvoimapaalveluiden investointiosaan lisätään maanhankintaa varten rahaa 30 000 euroa. Tarja Kallio kannatti Laura Lakson esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty useampi pohjaesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys, on syytä äänestää. Puheenjohtaja esitti, että ensiksi äänestetään Karnaatan esityksestä ja sen jälkeen Lakson esityksestä.

Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestys siten, että kunnanhallituksen esitys on JAA ja Karnaatan esitys on EI.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen:

JAA seitsemän (7) ääntä: Jaakkola Johanna, Kallio Markku, Kallio Tarja, Lakso Laura, Poikela Marko, Taipola Piia, Tossavainen Timo
EI kuusi (6) ääntä: Airas Eeva, Kankaanranta Markku, Karnaattu Heidi, Luoma-aho Tero, Nenonen Kati, Uusitalo Janne

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen; Kunnanvaltuuston päätökseksi tulee kunnanhallituksen esitys.

Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestys siten, että kunnanhallituksen esitys on JAA ja Lakson esitys on EI.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen:

Annettu yhteensä kolmetoista (13) ääntä

JAA viisi (5) ääntä: Airas Eeva, Kankaanranta Markku, Karnaattu Heidi, Luoma-aho Tero, Nenonen Kati

EI kahdeksan (8) ääntä: Jaakkola Johanna, Kallio Markku, Kallio Tarja, Lakso Laura, Poikela Marko, Taipola Piia, Tossavainen Timo, Uusitalo Janne

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen; Kunnanvaltuuston päätti lisätä Lakson esityksen talousarvioon.

Markku Kankaanranta, Tero Luoma-aho, Kati Nenonen, Heidi Karnaattu, Eeva Airas jättivät asiasta eriävät mielipiteet.

Tiedoksi

Muutoksenhaku Päätöksestä voi hakea muutosta kuntalain 135 §:n mukaisesti kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta.

Kunnanhallitus 02.12.2025 § 418
83/02.02.00/2025

Päätösesitys Kunnanhallitus päättää
1) hyväksyä esityslistan liitteenä olevan esityksen talousarvioksi 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2027-2028 sekä esittää sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi
2) valtuuttaa viranhaltijat tekemään tarvittavat tekniset tarkennukset talousarvioesitykseen

Päätös Kunnanhallitus päätti
1) hyväksyä jatkokokoukseen tuodun esityksen talousarvioksi 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2027-2028 kokouksissa hyväksytyillä muutoksilla sekä esittää sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi
2) valtuuttaa viranhaltijat tekemään tarvittavat tekniset tarkennukset talousarvioesitykseen

Tämän pykälän osalta pöytäkirjan tarkastajana toimii Marko Poikela Tossavaisen sijaan.

Käsittely Asian käsittelyä jatkettiin jatkokokouksessa 2.12.2025.

Kunnanjohtaja toi jatkokokoukseen muutetun päätösesityksen:

Kunnanhallitus päättää

1) hyväksyä jatkokokoukseen tuodun esityksen talousarvioksi 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2027-2028 sekä esittää sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi

2) valtuuttaa viranhaltijat tekemään tarvittavat tekniset tarkennukset talousarvioesitykseen

Laura Lakso esitti, että poistetaan kunnallistekniikan olennaiset taulukosta 2027-2028 kohdasta lause: Harkitaan syrjäisimpien ja vähiten käytettyjen kohteiden ylläpidon lakkauttamista. Tossavainen kannatti esitystä. Esitystä kannatettiin yksimielisesti ja se viedään talousarvioon

Markku Kankaanranta esitti, että kunnallistekniikan olennaiset muutokset taulukkoon vuodelle 2026 lisätään: Selvitys hulevesijärjestelmien kustannuksista ja hulevesimaksujen käyttöön otosta. Esitystä kannatettiin yksimielisesti ja se viedään talousarvioon

Timo Tossavainen esitti, että kunnallistekniikan olennaiset muutokset taulukkoon vuodelle 2026 lisätään: Kirkonkylän suunnitelman masterplanin laatiminen. Esitystä kannatettiin yksimielisesti ja se viedään talousarvioon

Markku Kankaanranta esitti, että yhdyskuntapalveluiden olennaiset muutokset kohtaan vuodelle 2026 lisätään: Männistön alueen kaavan aloittaminen. Esitystä kannatettiin yksimielisesti ja se viedään talousarvioon

Timo Tossavainen esitti, että vuodelle 2027 varataan 20 000 euroa kirkonkylän päiväkodin pihaan grillikodan rakentamista varten. Tarja Kallio kannatti esitystä. Esitystä kannatettiin yksimielisesti ja se viedään talousarvioon

Laura Lakso esitti, että koulun pihan laajentamista varten varataan joku tonttiora. Esitystä kannatettiin yksimielisesti ja se viedään talousarvioon.

Timo Tossavainen esitti, että Pyhäjärven koulun investointi siirretään vuodelle 2027. Laura Lakso ja Tarja Kallio kannattivat esitystä. Markku Kankaanranta esitti, että Pyhäjärven koulu investoinnin kohdalla mennään pohjaesityksen mukaisesti, perusteluna hän esitti, että siirtämällä investointimäärärahan kunta laiminlyö sopimusvelvoitteensa vuokrasopimuksesta ja tahallaan yrittää estää kyläyhdistystä koulun kehittämistä kylätaloksi. Eeva Airas kannatti Kankaanrannan esitystä.

Laura Lakso poistui kokouksesta klo 17:54

Varapuheenjohtaja Timo Tossavainen johti puhetta puheenjohtajan ollessa estynyt.

Timo Tossavainen on valittu kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi, joten tämän pykälän osalta tulee valita uusi pöytäkirjan tarkastaja Tossavaisen toimiessa puheenjohtajana. Kunnanhallitus päätti, että tämän pykälän osalta pöytäkirjan tarkastajana toimii Marko Poikela Tossavaisen sijaan.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys, on syytä äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestys siten, että kunnanjohtajan esitys on JAA ja Tossavaisen esitys on EI.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen:

Annettu yhteensä viisi (5) ääntä

JAA kaksi (2) ääntä Airas Eeva, Kankaanranta Markku

EI kolme (3) ääntä Kallio Tarja, Poikela Marko, Tossavainen Timo

POISSA Lakso Laura

Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallituksen päätökseksi tulee Pyhäjärven koulun investoinnin osalta Tossavaisen esitys.

Pöytäkirjan liitteeksi viedään kunnanhallituksen esitys valtuustolle talousarvioksi 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2027-2028

kokouksissa hyväksytyillä muutoksilla.

Markku Kankaanranta ja Eeva Airas jättivät asiasta eriävät mielipiteet.

Kunnanhallitus 01.12.2025 § 418

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää 1) hyväksyä esityslistan liitteenä olevan esityksen talousarvioksi 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2027-2028 sekä esittää sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi 2) valtuuttaa viranhaltijat tekemään tarvittavat tekniset tarkennukset talousarvioesitykseen
Päätös	Kokous keskeytettiin 0:32 ja asian käsittelyä jatketaan 2.12.2025.
Käsittely	Rehtori, tekninen johtaja, elinvoimajohtaja ja hyvinvointijohtaja selostivat asiaa keskeytetyn kokouksen aikana.
Perustelut	Laura Lakso, esitti, että järjestetään jatkokokous 2.12.2025 klo 16:30 Teams etäyhteydellä. Esitystä kannatettiin yksimielisesti Kokous keskeytettiin 0:32 ja asian käsittelyä jatketaan 2.12.2025. Talousarvioesitys on laadittu siten, että kunnanhallituksen 20.10.2025 § 340 asettama raami toteutuisi: <i>Käyttötalouden vuoden 2026 raamiksi tilikauden tulos -95 003 euroa ja investointiohjelman tulee olla vuosille 2026-2028 alle suunnitelmakauden yhteenlasketun vuosikatteen, jotta kunnan lainakantaa saadaan pienemmäksi sekä parannetaan kassan kestävyyttä.</i> Talousarviovuoden 2026 alijäämäksi arvoidaan alle 100 000 euroa. Vuosien 2026-2028 käyttötalouden kumulatiivisen tuloksen arvoidaan olevan ylijäämäinen. Vuosien 2026-2028 investointiohjelma (1,193 milj. euroa) on merkittävästi alle suunnitelmakauden yhteenlasketun vuosikatteen (2,194 milj. euroa). Vuoden 2026 talousarvioesitys tiivistyy seuraavasti: Vuonna 2025 ulkoisten toimintatuottojen on arvioitu laskevan edellisvuodesta 78 000 euroa (-5,24 %) ollen yhteensä 1,413 milj. euroa (MTA 2025: 1,491 milj. euroa). Ulkoiset Toimintakulut laskevat 0,126 milj. euroa (-2,28 %) ollen 5,408 milj. euroa (MTA 2025: 5,535 milj. euroa). Toimintakate paranee hieman verrattuna vuoden 2025 talousarvioon (MTA 2025 4,043 milj. euroa) ollen 3,995 milj. euroa vuonna 2026. Toimintakate on kunnissa todellisuudessa aina negatiivinen, mutta esitetään yleisesti itsearvolukuna, jolloin se saa positiivisen arvon. Verotulojen ennakoidaan nousevan 67 000 euroa (1,59 %) 4,288 milj. euroon (MTA 2025: 4,221 milj. euroa). Valtuusto päätti, että tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit pysyvät vuonna 2026 samana, kuin vuonna 2025 (kvalt 10.11.2025 § 97, 98) Käyttötalouden valtionosuuksien ennakoidaan laskevan 9,23 % (MTA2025 0,615 milj. euroa), ollen 0,558 milj euroa.

Vuosikatteen ennakoidaan vahvistuvan 7,37 % ollen 0,656 milj. euroa (MTA25 0,610 milj. euroa).

Poistojen ja arvonalentumisten määrä nousee 2,07 % ollen 0,750 milj. euroa (MTA25 0,735 milj. euroa)

Vuoden 2026 tilikauden tuloksen ennakoidaan olevan -94 000 euroa alijäämäinen.

Kertyneen ylijäämän ennustetaan olevan noin 5,705 milj. euroa talousarvio vuoden 2026 lopussa.

Investointimenot ovat 0,443 milj. euroa. euroa (netto 0,393 milj. euroa). Merkittävin vuoden 2026 investointikohde on terveystalouden korjaussuunitelman toteuttamiseen varattavat määrärahat.

Toiminnan ja investointien rahavirta on vuonna 2026 positiivinen 0,258 milj. euroa.

Vuoden 2026 lopussa kunnan lainakanta on arvioitu laskevan alle 7 milj. euroon (TP2024 7,282 milj euroa).

Pelkosenniemen kuntakonsernin lainat ja vuokravastuut ovat vuoden 2024 konsernitaseessa yhteensä 8,934 milj. euroa (TP 2024). Konsernin lainakannan ennakoidaan supistuvan.

Kunnalla on lainasaamisia 1,836 milj. euroa (TP 2024).

Esityslistan liitteenä on esitys kunnan talousarvioksi 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2027 - 2028.

Valmistelija	Talous- ja hallintopäällikkö Lauri Lehtikero 040 725 2991
Esittelijä	vt. kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	Valtuuston esityslistalle
Muutoksenhaku	Päätöksestä voi tehdä kuntalain 134 §:n mukaisen oikaisuvaatimuksen.